

FINANSTILSYNET
THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

Kontroll av noterte foretaks finansielle rapportering i 2019

Foretak notert på Oslo Børs og Oslo
Axess som har Norge som hjemstat

11.11.2019

Innhold

1	Innledning	3
2	Prioriterte områder for årsrapporter for 2019 og etterfølgende rapporteringer i 2020	3
3	Øvrige kontrollområder	4
	Innhold i års- og halvårsrapporter	4
	Kvalitet på finansielle rapporter i prospekter fra foretak som søker børsnotering	5
4	Mangler og feil i rapportering av informasjon til Finanstilsynet	5
	Feil i prospekter	5
	Svakheter i foretaks rapportering til Finanstilsynet (KRT-1003)	5
	Manglende innmelding av avvikende revisjonsberetning	5
5	European Single Electronic Format (ESEF)	6
6	Avsluttede saker	6

1 Innledning

Finanstilsynet fører kontroll med at årsregnskap (både på konsern- og selskapsnivå), årsberetning, redegjørelse om foretaksstyring, redegjørelse om samfunnsansvar, rapportering om betalinger til myndigheter, halvårsregnskap og annen finansiell rapportering fra foretak av omsettelige verdipapirer som er eller søkes notert på regulert marked i EØS, er i samsvar med lov eller forskrift. Formålet med kontrollen er å avdekke vesentlige rapporteringsavvik.

Rapportens formål er å informere om:

- hvilke områder Finanstilsynet vil prioritere ved kontroll av årsrapporter for 2019
- øvrige kontrollaktiviteter
- avsluttede kontrollsaker

2 Prioriterte områder for årsrapporter for 2019 og etterfølgende rapporteringer i 2020

Finanstilsynets prioriterte områder ved kontrollen av foretakenes årsregnskaper vil fortsatt være IFRS 9 *Finansielle instrumenter* og IFRS 15 *Driftsinntekter fra kontrakter med kunder*.

I løpet av 2019 har Finanstilsynet gjennomført tilsyn hos ni banker av etterlevelsen av de nye nedskrivningsreglene i IFRS 9. Tematilsynet vil bli avsluttet med offentlige brev til bankene og en avsluttende samlerapport. Finanstilsynet vil på ulike måter følge opp at banker etterlever IFRS 9, herunder særlig nedskrivningsreglene, på en tilfredsstillende måte.

Når det gjelder IFRS 15 *Driftsinntekter fra kontrakter med kunder*, har Finanstilsynet i løpet av 2018 og 2019 kontrollert implementeringen av IFRS 15-prinsipper gjennom et antall målrettede kontrollsaker. Fire av disse sakene er avsluttet. Finanstilsynet har i tillegg gjennomført dokumentbasert kontroll av et større antall foretaks noteopplysninger etter IFRS 15 i årsregnskapene deres fra 2018 og gjennomgått foretakenes årlige egenrapportering¹ til Finanstilsynet. Finanstilsynet vil utarbeide en egen samlerapport med utvalgte observasjoner knyttet til noteopplysningene etter IFRS 15, som vil bli publisert på tilsynets nettsted. Rapporten vil beskrive foretakenes etterlevelse av notekravene i IFRS 15, spesielt knyttet til grundige og foretaksspesifikke beskrivelser av inntektsføringsprinsippene. Dette gjelder blant annet viktige vurderinger ved anvendelsen av IFRS 15, oppdeling av driftsinntekter, transaksjonspris som fordeles på de gjenstående leveringsforpliktelsene og presentasjon og opplysninger knyttet til kontraktseiendeler og kontraktsforpliktelse. Ved kontrollen av årsregnskap for 2019 vil Finanstilsynet om nødvendig også starte kontrollsaker basert på noteopplysningene som er gitt. Når det gjelder opplysninger om oppdeling av driftsinntekter, vil Finanstilsynet også se noteopplysningene opp mot informasjon gitt i øvrige deler av årsrapporten og annen finansiell rapportering.

¹ Egenrapportering for foretak underlagt Finanstilsynets egenkontroll (KRT-1003): <https://www.finanstilsynet.no/rapportering/fellesrapporteringer/egenrapportering-for-foretak-underlagt-regnskapskontroll/>

IFRS 16 *Leieavtaler* vil også være et av Finanstilsynets prioriterte områder ved kontrollen av årsregnskap for 2019. Finanstilsynet påpeker at det forventes foretaksspesifikke og konkrete opplysninger om effekter av implementeringen og anvendelsen av IFRS 16, og i tillegg hvilke forutsetninger som er benyttet. Dette skal også omfatte foretakenes vurderinger knyttet til leieperiode («lease term») og tilhørende sensitivitetsopplysninger om dette estimatet. Finanstilsynet vil i begynnelsen av 2020 starte et tematilsyn for IFRS 16. Tematilsynet vil se på utvalgte foretaks etterlevelse av sentrale deler av IFRS 16, samt kvalitet og omfang på noteopplysninger.

I tillegg til de nevnte standardene vil Finanstilsynet også prioritere IAS 12 *Inntektsskatt* og IAS 7 *Oppstilling over kontantstrømmer* og legge særlig vekt på IAS 7 nr. 44A–44E i «Endringer i forpliktelser som skyldes finansieringsaktiviteter». Ulike signaler indikerer at etterlevelsen av disse kravene i IAS 7 er for svak. Finanstilsynet vil be foretakene i egenrapporteringen om å angi i hvilke(n) note(r) informasjonen er gitt. Se også punkt 4 på neste side om krav til utfyllingen av egenrapporteringen.

Finanstilsynet har de seneste årene kontrollert foretakenes etterlevelse av retningslinjene for bruk av alternative resultatmål (APM). I 2019 har Finanstilsynet påpekt overfor flere foretak at sentrale deler av retningslinjene ikke ble etterlevd i foretakets finansielle rapportering, og foretakene ble bedt om å vurdere disse forholdene. Finanstilsynet merker seg at flere av disse foretakene har gjort til dels store forbedringer i å etterleve retningslinjene i etterfølgende finansielle rapportering. Finanstilsynet har kritisert foretakenes bruk av APM i børsmeldinger som omtaler forventede resultater i fremtidig rapportering. I disse tilfellene var ikke etterlevelsen av retningslinjene for APM fulgt. Det er frivillig å benytte APM, men dersom foretakene benytter APM, skal retningslinjene etterleves i den finansielle rapporteringen. Finanstilsynet vil i kontrollen av årsrapporter for 2019 også prioritere oppfølging av foretakenes bruk av APM.

Finanstilsynets prioriteringer sammenfaller i stor grad med de prioriterte områdene til den europeiske verdipapir- og markedstilsynsmyndigheten (ESMA).²

3 Øvrige kontrollområder

Innhold i års- og halvårsrapporter

Finanstilsynet vil påpeke betydningen av at foretakene oppfyller de formelle innholdskravene til års- og halvårsrapporter. Finanstilsynet har eksempelvis avdekket at mange foretak ikke har med dokumentene som skal inngå i en halvårsrapport, jf. verdipapirhandellovens krav.

² Se ESMA's kunngjøring: «European common enforcement priorities for 2019 annual financial reports»: <https://www.esma.europa.eu/press-news/esma-news/eu-enforcers-must-monitor-closely-new-reporting-standards>

Kvalitet på finansielle rapporter i prospekter fra foretak som søker børsnotering

I løpet av 2018 og 2019 har Finanstilsynet i flere tilfeller erfart at årsregnskap og andre finansielle rapporter som skal danne basis for en børsnotering, har for lav kvalitet. Finanstilsynet har påpekt at foretakene må kvalitetssikre arbeidet sitt bedre. I enkelte tilfeller har det vært nødvendig at foretakene gir ut nye versjoner av sine finansielle rapporter. I andre tilfeller har foretak måttet gi supplerende informasjon i prospekter for å kompensere for svak informasjon i for eksempel årsregnskap.

Finanstilsynet forventer at foretak som søker børsnotering, har utarbeidet årsrapporter og øvrige finansielle rapporter i samsvar med relevant regnskapsregelverk. Inntil slike rapporter sendes til Finanstilsynet, vil kontrollen av prospektet bli stanset.

4 Mangler og feil i rapportering av informasjon til Finanstilsynet

Feil i prospekter

I 2019 har Finanstilsynet ilagt et foretak gebyr for å gi feilaktig informasjon i et prospekt. Foretaket hadde opplyst at revisjonsberetningen var uten anmerkninger, selv om revisor hadde tatt forbehold i revisjonsberetningen. Finanstilsynet anså dette som et alvorlig brudd på foretakets informasjonsplikt knyttet til utarbeidelsen av prospektet.

Svakheter i foretaks rapportering til Finanstilsynet (KRT-1003)

I gjennomgangen av foretakenes egenrapportering i Altinn-skjema KRT-1003 har Finanstilsynet avdekket et stort antall feil. Eksempler på feil er at det innrapporteres at foretaket har fått ordinær revisjonsberetning, mens revisor har tatt presisering eller forbehold, det innrapporteres at en standards bestemmelse fravikes etter IAS 1.19, uten at det er tilfelle og/eller at foretakene har gitt åpenbart feilaktige eller unøyaktige svar på konkrete spørsmål hvor noe mer omfattende beskrivelse skal utarbeides.

Foretakene har plikt til å svare fullstendig og korrekt i egenrapporteringen. Denne rapporteringen er sentral i Finanstilsynets risikovurdering av utstederne. Finanstilsynet forventer at foretakene har etablert tilfredsstillende rutiner for å kvalitetssikre at svarene på spørsmålene i KRT-1003 blir fullstendige og korrekte.

Manglende innmelding av avvikende revisjonsberetning

Verdipapirhandelloven § 5-5 femte ledd fastslår at dersom revisor har funnet at regnskapet ikke bør fastsettes slik det foreligger, eller gitt merknader, presiseringer eller tatt forbehold i revisjonsberetningen, skal foretaket sende melding om dette til Finanstilsynet og vedkommende regulerte marked så snart det har mottatt revisjonsberetningen. Finanstilsynet

noterer seg at flere foretak ikke etterlevde dette kravet for årsrapportene for 2018. Finanstilsynet forventer at kravet etterleveres.

5 European Single Electronic Format (ESEF)

Foretak som er omfattet av rapporteringsdirektivet, vil bli pålagt å utarbeide årsrapporter på det felles europeiske rapporteringsformatet ESEF fra det tidspunktet reglene er inntatt i norsk rett. ESEF trådte i kraft i EU 18. juni 2019. Nærmere informasjon om ESEF ble gitt på Finanstilsynets utstederseminar i 2018.³ Se også temaside om ESEF på ESMAAs nettsted.⁴

Revisors revisjon av årsrapporter vil inkludere bekreftelse av merkingen i henhold til ESEF. Finanstilsynets kontroll vil være basert på disse årsrapportene.

Foretak kan frivillig benytte ESEF som rapporteringsformat fra og med årsrapporten for 2020.

6 Avsluttede saker

Finanstilsynet publiserte sin forrige oversikt over kontroll av finansiell rapportering i rundskriv 4/2018. Fra da av er brevene i tabellen under publisert på Finanstilsynets nettsted.⁵ Flere av sakene har vært diskutert med øvrige tilsynsmyndigheter i Europa, jf. retningslinjene («guidelines») for når saker bør diskuteres internasjonalt.

Gjennomførte kontroller	Kommentar
2019	
Kontroll av finansiell rapportering – Nekar ASA	Saken gjaldt foretakets anvendelse av IFRS 15 på en kontrakt.
Opplysninger om foretakets bruk av alternative resultatmål i selskapsmelding – XXL ASA	Saken gjaldt bruk av alternative resultatmål i en børs melding hvor foretaket varslet endret forventning til fremtidige resultater.
Kontroll av alternative resultatmål i selskapsmelding – B2Holding ASA	Saken gjaldt bruk av alternative resultatmål i en børs melding hvor foretaket varslet endret forventning til fremtidige resultater.
Kontroll av finansiell rapportering – Telenor ASA	Saken gjaldt utvalgte deler av foretakets IFRS 15-prinsipper.

³ Program og foredrag på Finanstilsynets seminar 9. november 2018:

<https://www.finanstilsynet.no/nyhetsarkiv/nyheter/2018/finanstilsynet-inviterer-til-seminar-for-noterte-foretak-9.-november-2018/>

Opptak av seminaret:

<https://www.finanstilsynet.no/nyhetsarkiv/nyheter/2018/seminar-for-noterte-foretak-tilgjengelig-pa-nett/>

⁴ ESEF: <https://www.esma.europa.eu/policy-activities/corporate-disclosure/european-single-electronic-format>

⁵ <https://www.finanstilsynet.no/tilsyn/finansiell-rapportering/offentlige-brev-kontroll-av-finansiell-rapportering/>

Kontroll av finansiell rapportering – AKER BP ASA	Saken gjaldt ett element i foretakets inntektsføringsprinsipp, samt ett element i beregningen av foretakets fjerningsforpliktelse.
Kontroll av finansiell rapportering – Norwegian Finans Holding ASA	Saken gjaldt i hovedsak foretakets anvendelse av tapsføringsreglene i IAS 39.
2018	
Kontroll av finansiell rapportering – Solstad Offshore ASA	Finanstilsynet fattet vedtak hvor foretaket ble pålagt å gjøre en nedskrivningsberegning i henhold til IAS 36.
Kontroll av finansiell rapportering – Statkraft AS	Saken gjelder utvalgte deler av foretakets IFRS 15-prinsipper.
Andre brev	
Vedtak om ileggelse av overtredelsesgebyr – Aqua Bio Technology ASA	Saken gjaldt feilaktig informasjonsgivning om revisors avlagte revisjonsberetning i et prospekt.
Vedtak om overtredelsesgebyr – Havyard Group ASA	Saken gjaldt for sen publisering av utsteders årsrapport.

I tillegg til brevene listet i tabellen, som også er publisert på Oslo Børs' Newsweb, har Finanstilsynet sendt brev til noterte foretak om bruk av alternative resultatmål.

Publiserte brev kan være relevante for andre noterte foretak enn det som er kontrollert, selv om brevene adresserer spesifikke forhold hos ett foretak. Finanstilsynet forventer at foretakene gjør seg kjent med innholdet i brevene som tilsynet har sendt til andre foretak, og sørger for at egen rapportering ikke har lignende svakheter.

FINANSTILSYNET

Postboks 1187 Sentrum

0107 Oslo

POST@FINANSTILSYNET.NO

WWW.FINANSTILSYNET.NO